

**DETALJNI IZVEDBENI NASTAVNI PLAN I PROGRAM OBVEZNOG NASTAVNOG
 PREDMETA "ETIKA ISKORIŠTAVANJA ŽIVOTINJA"**

1	NAZIV STUDIJA	PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ POLJOPRIVREDA KRŠA – STOČARSTVO KRŠA		
2	KOD NASTAVNOG PREDMETA	38988		
3	NAZIV NASTAVNOG PREDMETA	ETIKA ISKORIŠTAVANJA ŽIVOTINJA		
4	STATUS PREDMETA	IZBORNI		
5	SEMESTAR	ZIMSKI (V) SEMESTAR		
6	OBLICI NASTAVE I SATNICA	Ukupan broj nastavnih sati - 30		
		P-predavanja	V-vježbe	S-seminari
	SEMESTRALNO	20	10	0
	TJEDNO / 15 tjedana	2 sata nastave tjedno prema izvedbenom planu nastave		
7	ECTS BODOVI	3		
8	POVJERA NASTAVE - NASTAVNICI I SURADNICI	Nositelj predmeta: dr. sc. Iva Ljubičić, prof. v. š.		
9	MOGUĆNOST IZVEDBE NASTAVE NA STRANIM JEZICIMA	-		
10	NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA	<ul style="list-style-type: none"> - na nastavi - na konzultacijama - elektroničkom poštom - putem Web stranica Veleučilišta (moodle sustav) 		
11	KONTAKTIRANJE STUDENATA S NASTAVNICIMA	<ul style="list-style-type: none"> - na nastavi - na konzultacijama (soba 203, ponedjeljak 12:00 – 13:00 i četvrtak 12:00 – 13:00 uz prethodni dogovor) - elektroničkom poštom (iva.ljubicic@veleknin.hr) 		
12	KORELACIJA S OSTALIM PREDMETIMA UNUTAR STUDIJA	<ul style="list-style-type: none"> - Kakvoća i prerada mesa - Govedarstvo - Ovčarstvo - Svinjogojstvo - Kozarstvo 		
13	PROSTORNI I DRUGI UVJETI ZA IZVOĐENJE PROGRAMA	<ul style="list-style-type: none"> - Nastavni program iz predavanja izvodi se u učionicama Veleučilišta koje zadovoljavaju sve uvjete za kvalitetnu nastavu. - Vježbe se izvode u multimedijalnoj učionici i na terenu (terenska nastava u odabranim objektima, obiteljskim gospodarstvima, te u veterinarskim stanicama/ambulantama). 		

14 CILJEVI PREDMETA, KOMPETENCIJE, ISHODI UČENJA I METODOLOGIJA**14.1 Ciljevi**

Osnovni cilj predmeta Etika iskorištavanja životinja je upoznati studente s konceptom ponašanja i aspektima dobrobiti domaćih životinja kao bitnom odrednicom u suvremenom pristupu uzgoja domaćih životinja.

14.2 Kompetencije**14.2.1 Opće kompetencije**

- Nakon odslušanog i položenog predmeta studenti će moći samostalno nadograđivati stečeno znanje upotrebom informatičkih tehnologija (e-learning i sl.), primjenjivati znanje u praksi te raditi samostalno i u timu.

14.2.2 Specifične kompetencije

- Studeni će steći temeljna znanja i vještine potrebne za razumijevanje potreba domaćih životinja i zaštitu njihove dobrobiti. Biti će sposobni prepoznati etološke potrebe životinja i stanja ugrožene dobrobiti (patnja, bol i stres te stereotipije i agresivnost), bilo tijekom držanja i smještaja, prijevoza, sporta, pri provedbi zootehničkih i zdravstvenih zahvata te usmrćivanja i klanja životinja. Stečena znanja moći će primijeniti u sustavima držanja životinja i stručnim službama s ciljem zaštite dobrobiti životinja.

14.3 Ishodi učenja

Po uspješnom polaganju ispita studenti će moći:

- identificirati pogreške u postupanju sa životinjama,
- razlikovati fiziološke od patoloških oblika ponašanja životinja,
- prepoznati optimalne sustave prihvatljive za uzgoj životinja s ciljem zaštite njihove dobrobiti,
- procijeniti ključne čimbenike koji mogu ugroziti dobrobit životinja pri držanju i uzgoju, prijevozu životinja, klanju i usmrćivanju životinja, te pri provedbi zootehničkih i zdravstvenih zahvata na životinjama,
- predvidjeti moguće poremećaje u ponašanju domaćih životinja ovisno o pojedinom proizvodnom sustavu uzgoja domaćih životinja,
- predložiti praktična rješenja za zadovoljenje etoloških potreba životinja ovisno o vrsnoj pripadnosti (konji, goveda, ovce, koze, svinje i perad),
- procijeniti ključne čimbenike koji mogu ugroziti dobrobit životinja pri držanju i uzgoju, prijevozu životinja, klanju i usmrćivanju životinja, te pri provedbi zootehničkih i zdravstvenih zahvata na životinjama.

14.4 Metodologija

- Nastava predmeta Etika iskorištavanja životinja ostvaruje se kroz teorijsku nastavu (20 sati) i vježbe (10 sati). Predavanja obuhvaćaju teorijsko i praktično pojašnjavanje relevantnih nastavnih cjelina. Vježbe se sadržajno nadovezuju na teme predavanja pri čemu studenti mogu primijeniti i utvrditi teorijsko znanje. Vježbe se ostvaruju kroz pokazne vježbe (video projekcije) te kroz terensku nastavu. Prilikom izvođenja predavačkog procesa kombiniraju se metode: izlaganja, razgovora, rasprave, razmjene iskustava i demonstrativni pristup nastavi.

- Točna satnica izvođenja nastave (početak i završetak pojedinog oblika nastave) odrađuje se prema rasporedu nastave koji je istaknut na službenim Internet stranicama Veleučilišta.

15. IZVEDBENI NASTAVNI PROGRAM					
"Etika u iskorištavanju životinja"		NASTAVA			
		broj nastavnih sati			
		P	V	S	P+V+S
1. Uvod u etiku korištenja životinja		1	-	-	1
	Uvod u etiku, koncept etike, spoznaje o etici u prošlosti, etičke teorije, etika iskorištavanja životinja, definiranje pojma dobrobiti u stočarskoj proizvodnji	1	-	-	1
2. Zakonska regulativa		1	-	-	1
	Zakonska regulativa zaštite životinja	1	-	-	1
3. Prepoznavanje stanja dobrobiti životinja		5	4	-	9
	Dobrobit i smještaj	1	1	-	2
	Dobrobit i hranidba	1	1	-	2
	Dobrobit u prijevozu	1	0,5	-	1,5
	Dobrobit u sportu	0,5	0,5	-	1
	Dobrobit pri provedbi zootehničkih i zdravstvenih zahvata	0,5	0,5	-	1
	Zaštita pri klanju i usmrćivanju	1	0,5	-	1,5
4. Ponašanje i dobrobit svinja		2	1	-	3
5. Ponašanje i dobrobit peradi		2	1	-	3
6. Ponašanje i dobrobit konja		2	1	-	3
7. Ponašanje i dobrobit goveda		2	1	-	3
8. Ponašanje i dobrobit i koza		2	1	-	3
9. Poremećaji ponašanja		3	1	-	4
UKUPNO		20	10	-	30

16. PRAĆENJE I OCJENJIVANJE STUDENATA		
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO AKTIVNOSTI U ECTS BODOVIMA	MAKSIMALNI BROJ OCJENSKIH BODOVA
1. Pohađanje nastave te aktivnosti u nastavi	1,0	0
2. Kolokvij I odnosno priprema za kontinuiranu provjeru znanja	0,5	25
3. Kolokvij II odnosno priprema za kontinuiranu provjeru znanja	0,5	25
4. Završni pisani ispit (obavezan ukoliko student nije oslobođen pisanog dijela)*	1,0*	50,0*
5. Završni usmeni ispit	1,0	50,0
UKUPNO:	3,0	100,0

Napomena:

- termini kolokvija određuju se u dogovoru sa studentima nakon odslušanih nastavnih jedinica koje su uključene u pojedini kolokvij (ne određuju se na početku akademske godine)
- studenti su obavezni prisustvovati na 70% predavanja. i 100% vježbi kako bi ostvarili uvjete za izlazak na završni ispit.
- * - kolokviji nisu obavezni, ali isti zamjenjuju pisani ispit. Stoga je student ako uspješno položi sve kolokvije (ukupno 2) oslobođen pisanog dijela ispita

16.1. Ishodi učenja i način provjere

NAZIV NASTAVNE CJELINE	POVEZANOST S ISHODOM/IMA	AKTIVNOST/I STUDENATA KOJOM SE OSTVARUJU ISHODI UČENJA
1. Uvod u etiku korištenja životinja	<ul style="list-style-type: none"> • definirati pojmove etika i dobrobit u stočarskoj proizvodnji • identificirati najveće etičke probleme u odnosu čovjeka i životinja (video projekcije) • izgraditi osobna etička gledišta vezana uz etičko iskorištavanje životinja u stočarskoj proizvodnji 	<ul style="list-style-type: none"> • Kolokvij I i/ili pisani ispit, usmeni ispit
2. Zakonska regulativa	<ul style="list-style-type: none"> • definirati zakonsku regulativu kojoj je svrha zaštita i dobrobit životinja • analizirati legislativu u području zaštite životinja 	<ul style="list-style-type: none"> • Kolokvij I i/ili pisani ispit, usmeni ispit
3. Prepoznavanje stanja dobrobiti životinja	<ul style="list-style-type: none"> • definirati pokazatelje na osnovu kojih procjenjujemo dobrobit pojedine vrste domaćih životinja • prepoznati optimalne sustave prihvatljive za uzgoj životinja s ciljem zaštite njihove dobrobiti • usporediti dobrobit životinja u različitim proizvodnim sustavima (video projekcije) • procijeniti stanje dobrobiti životinja u uvjetima smještaja, prijevoza, hranidbe, sportu, pri provedbi zootehničkih i zdravstvenih zahvata te pri klanju i usmrćivanju 	<ul style="list-style-type: none"> • Kolokvij I i/ili pisani ispit, usmeni ispit

4. Ponašanje i dobrobit svinja	<ul style="list-style-type: none">• definirati etološke potrebe svinja• prepoznati optimalne sustave prihvatljive za uzgoj svinja s ciljem zaštite njihove dobrobiti (video projekcije)• procijeniti ključne čimbenike koji mogu ugroziti dobrobit svinja pri držanju i uzgoju, prijevozu, klanju i usmrćivanju, te pri provedbi zootehničkih i zdravstvenih zahvata	<ul style="list-style-type: none">• Kolokvij II i/ili pisani ispit, usmeni ispit
5. Ponašanje i dobrobit perad	<ul style="list-style-type: none">• definirati etološke potrebe peradi• prepoznati optimalne sustave prihvatljive za uzgoj peradi s ciljem zaštite njihove dobrobiti (video projekcije)• procijeniti ključne čimbenike koji mogu ugroziti dobrobit peradi pri držanju i uzgoju, prijevozu, klanju i usmrćivanju, te pri provedbi zootehničkih i zdravstvenih zahvata	<ul style="list-style-type: none">• Kolokvij II i/ili pisani ispit, usmeni ispit
6. Ponašanje i dobrobit konja	<ul style="list-style-type: none">• definirati etološke potrebe konja• prepoznati optimalne sustave prihvatljive za uzgoj konja s ciljem zaštite njihove dobrobiti (video projekcije)• procijeniti ključne čimbenike koji mogu ugroziti dobrobit konja pri držanju i uzgoju, sportskim aktivnostima, prijevozu, klanju i usmrćivanju, te pri provedbi zootehničkih i zdravstvenih zahvata	<ul style="list-style-type: none">• Kolokvij II i/ili pisani ispit, usmeni ispit
7. Ponašanje i dobrobit goveda	<ul style="list-style-type: none">• definirati etološke potrebe goveda• prepoznati optimalne sustave prihvatljive za uzgoj goveda s ciljem zaštite njihove dobrobiti (video projekcije)• procijeniti ključne čimbenike koji mogu ugroziti dobrobit goveda pri držanju i uzgoju, prijevozu, klanju i usmrćivanju, te pri provedbi zootehničkih i zdravstvenih zahvata	<ul style="list-style-type: none">• Kolokvij II i/ili pisani ispit, usmeni ispit
8. Ponašanje i dobrobit ovaca i koza	<ul style="list-style-type: none">• definirati etološke potrebe ovaca i koza• prepoznati optimalne sustave prihvatljive za uzgoj ovaca i koza s ciljem zaštite njihove dobrobiti (video projekcije)• procijeniti ključne čimbenike koji mogu ugroziti dobrobit ovaca i koza pri držanju i uzgoju, prijevozu, klanju i usmrćivanju, te pri provedbi zootehničkih i zdravstvenih zahvata	<ul style="list-style-type: none">• Kolokvij II i/ili pisani ispit, usmeni ispit
9. Poremećaji u ponašanju	<ul style="list-style-type: none">• identificirati pogreške u postupanju sa životinjama• razlikovati fiziološke od patoloških oblika ponašanja životinja (video projekcije)	<ul style="list-style-type: none">• Kolokvij II i/ili pisani ispit, usmeni ispit

16.2. Pohađanje nastave i aktivnost u nastavi

Studentima su predavanja i vježbe obavezni. Prisutnost na 70% predavanja i na 100% vježbi uvjet je za izlazak na ispit.

Studenti mogu položiti ispit na dva načina i to:

1. Kontinuirana provjera znanja studenata – kolokviji (ukupno 2 kolokvija) i završni usmeni ispit
2. Završni ispit koji se sastoji od pisanog i usmenog dijela ispita

16.3. Kolokviji

Student/ica se može putem kolokvija osloboditi pisanog dijela ispita ako položi dva (2) kolokvija iz sadržaja predavanja i vježbi predmeta. Na svakom kolokviju je potrebno točno odgovoriti na 60% pitanja. Ukoliko student/ica točno odgovori na barem 60% pitanja na svakom pojedinom kolokviju, oslobađa se završnog pisanog ispita, a ukupno postignuti bodovi (na oba dva kolokvija) priznaju se kao bodovi postignuti na pisanom ispitu.

16.4. Završni ispit

Ukoliko student/ica nije uspješno položio sve kolokvije (ukupno 2) dužan je pristupiti završnom pisanom ispitu na kojemu je potrebno točno odgovoriti na 60 % postavljenih pitanja. Ocjenjivanje pisanog dijela ispita izvodi se prema slijedećem kriteriju: dovoljan (2) 60-69%, dobar (3) 70-79%, vrlo dobar (4) 80-89% i odličan (5) 90-100%. Student/ica koji kolokviraju (ukupno 2 kolokvija) ili polože pisani ispit ostvaruju pravo izlaska na usmeni ispit. Usmeni ispit obuhvaća pitanja iz cijelog nastavnog gradiva, a student ima priliku definirati, objasniti, davati primjere, analizirati i povezivati naučeno gradivo.

16.5. Konačna ocjena

Zbroj bodova koje je student/ica ostvario/la na kolokvijima (2) ili na pisanom ispitu predstavlja konačnu ocjenu. Broj bodova ostvarenih na svakom kolokviju odnosno pisanom ispitu preračunava se u ocjenske bodove prema formuli: **ostvareni bodovi po kolokviju x maksimalni ocjenski bodovi za svaki kolokvij/maksimalan broj bodova po kolokviju**

Konačna se ocjena donosi prema slijedećem kriteriju:

Broj ocjenskih bodova od maksimalno 100	ECTS sustav ocjenjivanja	Brojčani sustav ocjenjivanja
90 - 100	A	Izvrstan (5)
80 - 89,9	B	Vrlo dobar (4)
70 - 79,9	C	Dobar (3)
60 - 69,9	D	Dovoljan (2)
50 - 59,9	E	
0 - 49,9	F	Nedovoljan (1)

16.6. Napomene

Pravilnikom o studiranju Veleučilišta "Marko Marulić" u Kninu pobliže su uređena pravila studiranja za redovite i izvanredne studente na stručnim studijima koje ustrojava i izvodi Veleučilište "Marko Marulić" u Kninu kao i praćenje kvalitete studija.

17. LITERATURA / WEB STRANICE**17.1. Obvezna literatura:**

- Pavičić Ž., Matković K. (2014): Ponašanje domaćih životinja (Pavičić, Ž., K. Matković, ur.), Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb. (prema 2. engleskom izdanju Per Jensen: The Ethology of Domestic Animals: An Introductory Text (Modular Texts).
- Zakon o zaštiti životinja ("Narodne novine", broj NN 102/17, 32/19 - Zakon o provedbi uredbi Europske unije o zaštiti životinja).
- nastavni materijali s predavanja.

17.2. Preporučena literatura/web stranice:

- Asaj, A. (2003): Higijena na farmi i u okolišu. Medicinska naklada, Zagreb.
- Appleby M. C., Hughes B. O. (1997.): Animal welfare. CABI Publishing Wallingford Oxon OX10DE. UK.
- Gregory N. G.: Animal Welfare & Meat Production. Mixed sources. UK.
- Sandoe P., Christiansen, S.B. (2009): Ethics of Animal Use. Blackwell Publishing. Oxon.

Raspored kolokvija i ispita:	Datum	Termin	Mjesto
1. kolokvij	Studenj 2020.	9:00	Dvorana 11
2. kolokvij	Siječanj 2021.	9:00	Dvorana 11
Zimski ispitni rok	08.02.2021.	9:00	Dvorana 11
	22.02.2021.	9:00	Dvorana 11
Ljetni ispitni rok	28.06.2021.	9:00	Dvorana 11
	12.07.2021.	9:00	Dvorana 11
Jesenski ispitni rok	03.09.2021.	9:00	Dvorana 11
	17.09.2021.	9:00	Dvorana 11

